No 1699. 1852

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00; franco door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG. 22 NOVEMBER.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 20 November.

[illegible] Tweede Kamer heeft gisteren bij hoofdstuk II der begrooting, (de hooge kollegiën van staat) wijdloopig beraadslaagd over de noodzakelijkheid dat de Raad van State volgens art. 71 der Grondwet wettelijk worde georganizeerd, en over de wijze, waarop die reorganisatie zou moeten plaats hebben. Over het eerste punt waren het allen eens die het woord voerden. De heeren Rochussen, Hugenholz, Metman en Mackay drongen allen op eene spoedige regeling aan. De minister van Binnenl. Zaken heeft beloofd daarvan zoodra mogelijk werk te maken. Over het tweede bestaat nog al verschil. De heer Mackaij wenscht dat aan den Raad van State de taak werd opgedragen om de voordragten van wet voor te bereiden, ten einde daardoor de taak der ministers te verligten, en om te beslissen in de administratie quæstiën. Naar het ons voorkomt heeft de minister regt te beweeren, dat het onmogelijk is aan den Raad van State het ontwerpen der wetsvoordragten toe te vertrouwen. Dat is goed in Frankrijk, waar de Staatsraad van het huidig hoofd van den Staat afhangt, en alzoo bereid is te treden in al de inzigten van den Keizer. Maar in een konstitutionneel gouvernement valt daaraan niet te denken. Anders is het met de vraag of de Raad van State niet moet worden belast met de administratieve verschillen. Mogelijk is dat zeker; maar of het raadzaam zou zijn, durven wij niet verzekeren; alhoewel wij de bezwaren, door den minister daartegen aangevoerd, voor oplossing vatbaar achten.

[illegible] zijne redevoeringen op[illegible]gedragen, [illegible] gebezigd voor de Oost-Indische belangen. Nu wordt hij zelden geraadpleegd, omdat daarin gemist worden specialiteiten met onze kolonien bekend. Hij hoopt dat bij de nieuwe organizatie daarop zal worden gelet, en dat in de wettelijke regeling eene bepaling zal worden opgenomen, dat steeds in den Raad van State zitting zullen hebben eenige leden, die persoonlijke kennis en ondervinding in den Oost hebben opgedaan. Het denkbeeld is goed; en met genoegen hebben wij meenen te zien, dat de minister dat niet ongenegen is.

Hoofdstuk II is met algemeene stemmen goedgekeurd.

Vervolgens heeft de Kamer hoofdstuk III, het departement van buitenlandsche zaken, in behandeling genomen. De algemeene beraadslaging over deze begrooting vangt aan met eene redevoering van den heer Zijlker, die de kosten onzer diplomatieke agenten te hoog opgedreven acht; maar desniettemin de begrooting zal aannemen om twee redenen: 1°. omdat zijne amendementen steeds door eene groote meerderheid worden verworpen. Die rede is stevig, en was, dunkt ons, alleen voldoende. Maar hij heeft er 2° nog bijgevoegd, dat hij meent den nieuwen minister te moeten ondersteunen, omdat hij de grondwettige beginselen van 1848 geheel is toegedaan. 't Is wel. De heer Zijlker wordt een zeer handelbaar parlementair lid.

De heer [illegible] heeft, naar het voorbeeld van den heer Groen op Frankrijk gewezen, en de handhaving onzer Kroon in het huis van Oranje, en onze konstitutionneele regten verdedigd. Ook de heer Groen heeft op het einde der zitting daaromtrent nog een woord willen zeggen. Wij begrijpen niet welk nut het hebben kan zulke quæstiën in de Kamer ter sprake te brengen. In plaats dat daarin eenig voordeel kan zijn, is het eer geschikt om zoowel binnen- als buitenslands schadelijk te werken. De minister van Binnenlandsche Zaken heeft met allen grond, van de door beide sprekers veelvuldige betuigingen van vrees en aansporingen tot voorzigtigheid gezegd, dat de vrees de meest verderfelijke van alle hartstogten is (in de politiek, wel te verstaan) en dat denkbeeldige gevaren meermalen voedsel geven aan het geloof van wezenlijke gevaren. Wij hebben er evenwel vrede mede, dat men het gouvernement ondervraagt over de geruchten in de dagbladen vermeld, dat de verkoop of vertaling van sommige werken tegen het Fransche gouvernement door onze regering zou ontraden zijn. Wij zien geen nut in de publikatie van sommige hartstogtelijke geschriften tegen den *coup d'état* en Lodewijk Napoleon. Ons dunkt, dat men zich daarvan onthouden moest uit eigen beweging. Maar het is eene andere en gewigtige vraag, wat de regering daaromtrent te doen heeft. Eene interpellatie daarover kan nuttig en noodig zijn.

Er zijn verder eenige vragen gedaan aan den minister van Buitenlandsche Zaken.

De heer Metman met den heer van Lijnden vraagt inlichtingen omtrent ons verschil met Luxemburg. De heer Rochussen daarenboven wenscht te worden bekend gemaakt met de verhouding van Luxemburg tot Nederland en tot den Duitschen Bond. En de heer ten Cate eindelijk vestigt de aandacht op onze konsulaten, die naar zijne meening in vele gevallen niet genoegzaam aan het doel beantwoorden. Hij verlangt daarom, dat de Nederlandsche konsuls eene vaste bezoldiging erlangen, en dat er eene gelegenheid worde geopend tot eene goede opleiding voor de konsulaire bediening.

Om het ver gevorderd uur heeft de minister van Buitenlandsche zaken zijn antwoord tot in de zitting van heden verdaagd.

Men schrijft ons uit Keulen:

Uit mijne beide vorige brieven zult gij met genoegen ontwaard hebben dat, ten gevolge der verkiezingen, de katholijke partij in de Pruissische Tweede Kamer door een aanzienlijk tal knappe mannen zal vertegenwoordigd worden. In der daad, dit blijkt bij den geest, die in het tegenswoordig ministerie ademt, en bij deszelfs antikonstitutionneele bedrijven, ook wel zeer noodzakelijk te zijn, al zou het ook maar alleen strekken om den minister von Manteuffel onder het oog te brengen hoe [illegible] in tegenspraak zijn met zijne woorden, die hij den 27 Sept. aan de petitionnairs uit Keulen ten antwoord gaf, namelijk: het was misverstand, zoo men meende dat de vestiging der Jezuiten in dezen Staat verboden was; de bedoeling was slechts geweest te verklaren, dat *de afgifte van naturalisatie-akten aan buitenlandsche Jezuiten, van eene voorafgaande ministericele vergunning afhankelijk ware.*

En wat ziet men nu in strijd met die verklaring gebeuren?

In het katholijke vorstendom Hohenzollern, dat door verdrag van 20 April 1850 bij Pruissen is ingelijfd, en dat, volgens de in de Algemeene Vergadering der Gustav-Adolfs-Vereeniging afgelegde verklaringen, door de Evangelische reispredikers bij voorkeur tot het tooneel hunner bedrijven gemaakt is, houden zich te Gorheim bij Sigmaringen sedert 6 of 7 weken met verlof der geestelijke overheid, Mgr. den Aartsbisschop van Freiburg, eenige paters Jezuiten op. Deze lieden nu, die overigens alle politieke voorschriften der politie hebben vervuld, zijn thans op last der koninklijke regering dd. 5 Nov., door de politie, die binnen 14 dagen verslag van haar doen moet geven, aangezegd om binnen 8 dagen te bewijzen dat zij noch buitenlanders, noch leerlingen van Jezuiten zijn. Tot dat einde moet de politie bij alle geestelijken inzage nemen van hunne passen en legitimatie-papieren. Den geestelijken, die het gevorderde niet kunnen bewijzen, moet daarop het land ontzegd worden. Tot toelichting van dit schier ongelooflijk feit moet ik hier alleen nog bijvoegen dat bij het patent van inbezitneming van 12 Maart 1850 de Koning van Pruissen de Pruissische Konstitutie van 31 Januarij 1850 ook in Hohenzollern-Sigmaringen *ingevoerd* heeft verklaard.

Uit dit punt zult gij eenigzins kunnen opmaken, hoe veel eerbied het Pruissisch ministerie voor grondwettige en verkregene regten heeft, en hoe gelukkig het is voor een katholijk landje, als Hohenzollern-Sigmaringen, om in een protestantschen Staat te worden ingelijfd!

De vervolging der Katholijken in Duitschland schijnt thans aan de orde van den dag te zijn. De Mecklenburgsche regering doet voor de Pruissische niet onder, waar het eene sluwe verklaring betreft van plegtig bezworen overeenkomsten. Omstreeks dien tijd toen de vrijheer von der Kettenburg, benevens zijn huiskapellaan wederregtelijk wegens de uitoefening der katholijke godsdienst vervolgd werden, zult gij u nog wel herinneren, dat ook aan de beide Schwerin'sche priesters een verbod van godsdienstoefening is gedaan. Deze heeren zijn natuurlijk tegen deze krenking van hun regt opgekomen, onder anderen in eene laatste *réclame* dd. 28 Aug. ll., waarvan ik eene kopij voor mij heb liggen, doch welke ik slechts beknopt zal zamenvatten, omdat zij tamelijk breedvoerig is, en tevens door de ellenlange hoftitel-formulieren voor uwe lezers vervelend zou kunnen worden. Ik resumeer daarom de feiten kortelijk aldus:

In het begin van dit jaar, den 10 Maart 1852, werd bij ministericele beschikking aan de beide katholijke geestelijken van Schwerin onvoorwaardelijk verboden het houden van godsdienstoefening te Dömitz. Zij kwamen daar onmiddellijk tegen op, en verzochten opheffing van dat verbod, doch dat verzoek werd afgeslagen bij beslissing van 2 April; waarin gezegd werd, dat die beslissing op regtsgronden berustte, die echter niet opgegeven werden. De geestelijken kwamen in eene uitvoerige akte, dd. 28 Augustus andermaal daartegen op, terwijl zij zich beklaagden, dat die vermeende regtsgronden niet werden opgegeven.

Aangezien echter *hun* verzoek op de krachtigste regtsgronden steunde, hoopten zij van de regtvaardigheid van den Groothertog, dat deze, die verklaard had dat er naar regt en billijkheid gehandeld zou worden, na die gronden gehoord te hebben, thans juist hun verzoek zou inwilligen.

Zij grondden zich tot dat einde op art. XVI van de Duitsche Bondsakte, welk artikel aan de verschillende christelijke belijdenissen het gelijk genot der burgerlijke en staatkundige regten uitdrukkelijk heeft gewaarborgd; en daar nu het regt van godsdienstoefening en de mate daarvan noodwendig tot het gebied der burgerlijke of politieke regten moet behooren, zoo doet zich de vraag op, hoedanig die regtstoestand was in het groothertogdom Mecklenburg, onmiddellijk voor het XVIe Art. der Duitsche Bondsakte; want dat de Bond dien toestand voor de Katholijken zou hebben willen verzwaren, het ware ongerijmd zulks te beweren.

Die regtstoestand nu der Katholijken in het groothertogdom Mecklenburg-Schwerein bestond hierin:

1°. Volgen § 63 der *Deputationshauptschlusz* van 1803 is de Landsheer verpligt, de bestaande godsdienstoefening tegen alle krenking en belemmering te beschermen, en hij heeft ook het regt om andere belijdenissen (alzoo in Mecklenburg de katholijke tegenover de luthersche belijdenis) toe te laten en haar het volle genot der burgerlijke regten te verleenen.

2°. In Mecklenburg werd door de genade des Landsheers reeds in vroeger tijd op enkele plaatsen aan de Katholijken de uitoefening der katholijke godsdienst toegestaan; doch door het den 22 Maart 1808 te Parijs gesloten verdrag van toetreding tot den Rhijnsbond, werd in Art. IV bepaald:

»De uitoefening der Katholijke godsdienst zal in al de bezittingen van Zijne doorluchtige Hoogheid volkomen worden gelijkgesteld met de uitoefening der Luthersche godsdienst, en de onderdanen van beide belijdenissen zullen onvoorwaardelijk dezelfde burgerlijke en staatkundige regten genieten, behoudens het tegenwoordig bezit en genot der kerkelijke goederen. (1)

Deze gelijkstelling der Katholijke onderdanen met de Luthersche op grond der toetreding tot den Rhijnbond, werd later in de landsheerlijke besluiten in Mecklenburg uitdrukkelijk erkend; daarbij is zij tevens een bewijs dat de landsheer van het hem bij bovengenoemde § 63 toegekende regt om ten aanzien der godsdienst-oefening de Katholijken in het genot derzelfde regten als de Lutherschen te stellen, een onbeperkt en zeer mild gebruik heeft gemaakt. Daardoor verpligtte hij zich tot gelijke bescherming van beiden (2), en daarom hadden ook Katholijken en Lutherschen, voor het jaar 1816, in het godsdienstige, burgerlijke en staatkundige, volkomen gelijke regten, en art. XVI der Duitsche Bondsakte,

---

(1) L'exercice du culte catholique sera dans toutes les possessions de Son Altesse Sér. pleinement assimilé à l'exercice du culte luthérien, et les sujets des deux religions jouiront sans restriction des mêmes droits civils et politiques, sans cependant déroger à la possession et jouissance actuelle des biens des églises.

(1) Die verpligting ten aanzien der Katholijken wordt door den uitstekenden protestantschen publicist Klüber, als onveranderlijk bestaande verklaard.

hetwelk blijkens de akten van het Weener Kongres is opgesteld om al die regten te waarborgen, heeft voorzeker nimmer kunnen bedoelen de Katholijken bij uitzondering in hunne bestaande, wettig verkregene of grondwettige regten te verkorten.

Het antwoord der Mecklenburgsche regering dd. 7 Sept. is geweest, dat het verzoek der beide geestelijken niet konde ingewilligd worden, maar dat het in allen deele moest blijven bij de beslissing in de rescripten van 10 Maart en 2 April dezes jaars genomen.

Dit antwoord was onderteekend door den minister v. Schröter, die door zekeren professor uit Rostock eene *brochure* heeft laten schrijven, waarin men onder anderen lezen kan, dat Art. IV der toetreding van Mecklenburg-Schwerin tot den Rijnbond op den 24 April 1808, luidende: *L'exercice du culte catholique sera dans toutes les possessions de S. Alt. Sérénissime pleinement assimilé au culte luthérien* niet beteekende: *de godsdienstoefening der Katholijken* MOET *volgens het verdrag met die der Lutherschen worden gelijkgesteld*, MAAR: HET STAAT AAN HET BELIEVEN *van den Grootshertog van Mecklenburg, of en wanneer hij die gelijkstelling bewerken zal.*

In de jongste aflevering van het *Zeitschrift für Civilrecht und Process* leest men eene uitmuntende verhandeling van den beroemden regtsgeleerde *von Lindes* over den regtstoestand der christelijke belijdenissen in de Duitsche Bondsstaten, waardoor de wederregtelijke handelwijze der Mecklenburgsche regering behoorlijk wordt toegelicht. 't Is kluchtig dat juist op den omslag van dat tijdschrift, de naam van onzen Mecklenburgschen minister von Schröter als *medewerker* figureert. v. S. was vroeger professor te Jena.

In de vorige week is de klagt van v. d. Kettenburg voor den Bondsdag ter sprake gebragt. Zal nu de Mecklenburgsche regering eene brochure van den Rostockschen professor als inlichting aan den Bond zenden?

Het Bestuur van het kollegie *Zeemanshoop*, alhier ontving dezer dagen van den heeren de Weerdt, Ruyl en C°., te Batavia, eene remise, groot *f* 1092.50, voor de betrekkingen van de op den 28sten Junij jl. op de hoogte van Christmas-eiland verongelukte Equipage van het schip *vice-Admiraal Rijk*, gezagvoerder J. Bakker. Uit het schrijven van gezegde heeren aan voornoemd bestuur blijkt, dat onmiddellijk na de aankomst der drie geredde personen van dien bodem te Batavia, door den handelsstand en eenige notabele ingezetenen aldaar, eene som van *f* 2559 werd bijeengebragt, om onder de schipbreukelingen te worden verdeeld, ten einde in hunne eerste behoeften te voorzien; dat tot dat doel onmiddellijk eene som van *f* 1405, Indisch courant, werd besteed, en dat op verlangen van de geredden zelven, de overige *f* 1150 werden bestemd, om ten behoeve der achtergeblevene betrekkingen der verongelukten te worden aangewend, bedragende die *f* 1150, tegen den koers van 95 pCt., de geremitteerde som van *f* 1092.50. — Het een en ander strekt ten bewijze, hoe op Java de zucht, om het onheil zijner natuurgenooten te lenigen, luide spreekt; maar strekt tevens tot een edel blijk, hoe de geredde schipbreukelingen ook gedachtig waren aan het lot van de nablijvenden van hen, die niet zoo gelukkig waren, als zij, om hun leven te redden.

De heeren de Weerdt, Ruyl en C°. melden in hunne missive tevens, dat de heer Tollius Bennet, door den resident te Batavia, den heer P. van Rees, onmiddellijk in diens woning is opgenomen; dat de heer Loust, logementhouder in het marine-hôtel, alle betalingen voor de verblijfkosten van den stuurman P. de Groot heeft van de hand gewezen, en dat de heer Tentée, kastelein in de Nieuwe Stads-Herberg, den matroos C. G. Kipping kosteloos heeft verpleegd.

Z. M. heeft 1°. den Staatsraad in buitengewone dienst Mr. E. baron van Vredenburch, eervol ontslagen als 's Konings kommissaris in de provincie Zeeland; en in zijne plaats benoemd Jhr. Mr. J. G. H. van Tets, referendaris bij het Departement van Binnenlandsche Zaken en bij den Raad van State; 2°. eervol ontslagen L. F. Temminck als 1sten luit. adj. bij de dienstd. schutterij te Rotterdam; 3°. bij die schutterij benoemd: tot 1sten luit. W. H. C. Bolleurs, tot 2den luit. kwartierm. L. F. Temmink.

Het *Staatsblad* N°. 189 bevat een koninklijk besluit van 8 Nov. 1851 houdende de tusschen Nederland en de Vrije en Hanzestad Bremen gesloten overeenkomst tot wederkeerige uitlevering van boosdoeners.

Berigten van Amboina ontvangen en loopende tot den 2 Aug. jl., houden in dat op de noordkust van Nieuw-Guinea de rust, welke in het vorige jaar gestoord was geworden, geheel is hersteld.

Een inlander, die zich voor profeet uitgaf en aan het hoofd der beweging stond, is met de voornaamste zijner aanhangers gevangen genomen door de vaartuigen, welke de Sultan van Tidore, die, onder de opperheerschappij van het Nederlandsch gouvernement, als leenman het Bestuur over deze landen voert, te dien einde derwaarts had afgezonden.

De aanwezigheid van het stoomschip *Padang*, gezagvoerder Persijn, dat den 30 Julij te Amboina was aangekomen, had eene groote bedrijvigheid veroorzaakt.

De gezondheidstoestand op Amboina liet niets te wenschen over, en door het geheele gouvernement der Moluksche eilanden heerschte eene volkomene rust.

In het verslag, dat in ons nummer van Vrijdag jl. gegeven is, van de beraadslaging over het voorstel van *enquête*, is een drukfeil ingeslopen, die op een onzin uitloopt. Op de eerste kolom van de eerste pagina, staat in regel 16 en 17 van de tweede alinea: »Die het laatste niet beweerden, spraken slechts argumenten." Dit moet zijn: »Die het laatste beweerden, spraken slechts met argumenten."

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Vrijdag, 19 November.

In deze zitting hebben de beraadslagingen plaats gehad over het IIde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1853 (*Hooge Kollegien van Staat en het Kabinet des Konings*), welk hoofdstuk daarna met algemeene (54) stemmen is aangenomen. Vervolgens is het IIIde hoofdstuk (*Buitenlandsche Zaken*) in behandeling genomen, waarmede op morgen, aan te vangen ten elf ure, zal worden voortgegaan.

Nog zijn ingekomen een wets-ontwerp tot goedkeuring eener dading tusschen het bestuur der domeinen en de gemeente Genemuiden tot beëindiging van een proces betrekkelijk een aanwas in de Zuiderzee; en eene nota van wijzigingen op het IVde hoofdstuk der staatsbegrooting voor 1853 (*Justitie*).

BUITENLANDSCHE BERIGTEN

FRANKRIJK.

PARIJS, 18 Nov. Er is heden weder volslagen gebrek aan belangrijk nieuws. Het eenige wat de aandacht boeijen kan, is de (gisteren reeds per telegraaf bekend gewordene) nota in den *Moniteur* voorkomende betreffende de vermindering van het leger.

— Men zegt, dat het huwelijk van den Prins President met de Prinses Wasa eerdaags in den *Moniteur* zal worden aangekondigd.

— De Senaat houdt zich bezig met de civiele lijst des nieuwen Keizers. Men spreekt van 12 millioen!

— Eenige personen beweren, dat er een protest van de Hertogin van Orleans bestaat, namens haren zoon uitgevaardigd. Anderen willen weten, dat het, ten gevolge van de weigering van den Hertog van Nemours, tot medeonderteekening [illegible]

— Men zegt, dat de Keizerlijke mantel, welke thans te Lyon wordt vervaardigd, niet minder dan 110,000 fr. zal kosten; die van Napoleon kostte slechts 40,000 fr.

— Het is thans zeker, dat de generaals Magnan, St. Arnaud, Castellane en Baraguay d'Hilliers tot maarschalken van Frankrijk zullen worden benoemd.

— Prins Pierre Bonaparte is den 16 dezer te Marseille aangekomen.

— De generaal Levaillant is den 16 van Rome te Toulon aangekomen.

— Brieven uit Konstantinapel spreken van slechte voorteekenen voor de magt des Sultans, ten gevolge van zijne toestemming aan Abbas Pacha om eene leening met Engeland te sluiten. Ook met Oostenrijk is de Sultan niet op goeden voet. De Keizer heeft de geschenken van Abdul-Medjid geweigerd, die van zijnen kant den invloed van Oostenrijk in Bosnie tot herkenning der Christenen niet wil erkennen. De oude Turksche partij, met de Sultane-moeder aan het hoofd, pogen den Sultan tot onverdraagzaamheid jegens de Christenen en het afschaffen van den Tanzimat en van alle door den vorigen Sultan gedane koncessien aan de Christenen te bewegen. In Bosnie en Bulgrije werden intusschen vreemde agenten opgemerkt die het volk opruiden.

Het geschil van de Porte met Perzie is vereffend.

— De Koning van Griekenland is den 2 November te Athene teruggekomen Des avonds hadden illuminatien en vuurwerk plaats. Op de kusten van Griekenland heeft de storm veel schade veroorzaakt, zoodat een aantal schepen zijn vergaan. Te Athene zijn een der kolommen van den tempel van Jupiter Olympius en drie kolommen van den tempel van Erechtheus op den Akropolis omvergeworpen en verbrijzeld.

MADRID, 6 November (*per Telegraaf*). De minister van binnenl. zaken, Melchior Ordonnez, is afgetreden en vervangen door Cristobol Bordiu. De minister van openbare werken, Don Mariano Miguel de Remore, is ook afgetreden; met deze portefeuille is tijdelijk de heer Bertran de Lis belast.

ENGELAND.

LONDEN, 18 Nov. Heden heeft volgens het programma de prachtige lijkstaatsie des hertogs van Wellington onder een ongeloofelijken toevloed van nieuwsgierigen plaats gehad. Het was, als het ware een rustdag, want de beurs en alle regtbanken waren gesloten, alle handelszaken en bedrijven stonden stil.

Gisteren avond was het lijk onder geleide van kavallerie van Chelsea-Hospitaal, waar het in staatsie gelegen had, naar het hoofdkwartier der garde te paard overgebragt. Heden morgen ten 8½ ure vormde zich de optogt in St. James Park, passeerde langs Pall-mall, Cockspurstreet, Charing-Cross en het Strand, naar Templebar, en van daar naar de hoofdkerk van St. Paulus in de volgende orde: zes bataillons infanterie, te zamen 3600 man; acht eskadrons kavallerie, zeventien stukken geschut, ceremoniemeesters te voet, een vertegenwoordiger van het *College of Arms* te voet, 83 gepensioneerden uit Chelsea Hospital te voet, een soldaat van alle regementen van het leger, drie trompetters en een keteltrom, twee wapenkoningen in eene rouwkoets, de standaard, gedragen door een luitenant-kolonel, de bedienden van den overledene in eene rouwkoets, de bevelhebber en onderbevelhebber van den Tower, deputatien van openbare instellingen en van de Oost-Indische kompagnie in rijtuigen, de korporatie van het Trinity-House, barons en officieren der vijf havens, met den bevelhebber en onderbevelhebber van Dover-Castle, het bestuur van het departement van den generaal veldtuigmeester, deputatien van de hoogeschool van Oxford en van den gemeenteraad der hoofdstad, in rijtuigen.

Bij Templebar voegden zich bij den stoet: 3 trompetters, twee wapenkoningen in eene rouwkoets, de standaard, door een luitenant-kolonel gevoerd; de thesaurier van het huis des Hertogs, de geneesheeren des overledenen, de geestelijke van den Tower, de geestelijke van het garnizoen in het distrikt Londen, de hoogste geestelijke der landmagt, allen in rouwkoetsen, de oppersheriff van het graafschap Southampton, de sheriffs van Londen in 2 rijtuigen, de wethouders en de sekretaris van Londen in rijtuigen.

De stoet Templebar gepasseerd zijnde, sloot zich daarbij aan de Lord-Major van Londen, het zwaard der City van Londen dragende, en rijdende (men weet hij is slagter van beroep en lid van het Parlement) in zijn middeleeuwsch kostuum tusschen den *eersten onderdaan*, Z. K. H. Prins Albert, en den *eersten prelaat* des rijks, den Aartsbisschop van Canterbury, beiden in prachtgewaad.

Prins Albert was gezeten in een rijtuig, getrokken door zes paarden, vergezeld door den lord-kamerheer van H. M. huishouding, de opperkamerheer van Z. K. H. Na een tweede en derde rijtuig met verder gevolg, kwamen vier trompetters, een sergeant-trompetter, de heraut, de derde wapenkoning, de groote banier, gevoerd door een kolonel.

Daarna volgden vier broeders, vier ridders, vier grootkruizen van de Bath-orde, allen afzonderlijk in een rijtuig, drie trompetters, herauten in een rouwkoets, de banier van Wellesley, gevoerd door een luitenant-kolonel, de lord-regter van het hof van appel, de opperregter van het hof van *common pleas*, de lord-opperregter van het oppergeregtshof, de kanselier van het hertogdom Lancaster, de kanselier der schatkist, de betaalmeester-generaal van het leger, de sekretaris van staat voor het departement van oorlog, de regter adv.-generaal, de generaal veldtuigmeester, de eerste lord-kommissaris der admiraliteit, de sekretarissen van staat voor binnenlandsche zaken en kolonien, de voorzitter van het Huis der Gemeenten, de barons, de bisschoppen, burggraven, hertogen en andere leden van het Huis der Lords, ieder in het kostuum van zijnen rang, de graaf van Malmesbury, sekretaris van staat voor buitenl. zaken, de graaf van Derby, eerste lord der schatkist, de graaf maarschalk van Engeland, de Lord opperkamerheer, de Lord geheim zegelbewaarder, de Lord president van den raad, de Lord aartsbisschop van York, de Lord opperkanselier en de adjudant des overledenen.

Toen de optogt bij de hoofdkerk was aangekomen, sloten de maarschalkstafdragers van het buitenland zich bij den stoet aan; onmiddellijk op hen volgden: de maarschalksstaf des Hertogs op een zwart fluweelen kussen, gedragen door den markies van Anglesey in eene rouwkoets, de hertogelijke kroon des overledene, op een zwart fluweelen kussen, gedragen door den tweeden wapenkoning in eene rouwkoets [illegible] hoofd-officieren, die onmiddellijk den lijkwagen voorafgingen.

De kolossale lijkwagen geheel met een rijk met zilver versierden fluweelen mantel omhangen, door twaalf paarden getrokken, en versierd met wapenschilden en tropheën. Ter wederzijde van den wagen werden vijf vaandels gedragen door officieren van de kavallerie; voorts de eerste rouwdrager in een lang rouwkleed, waarvan de slippen werden gedragen door William Wellesley, de markiezen van Salisbury en Tweedale, tien volgelingen van den hofrouwdrager, betrekkingen en vrienden des overledene, het paard des hertogs, geleid door zijn knecht, officieren en manschappen van ieder in dienst zijnde regement, rijtuigen van de koningin en de koninklijke familie en voorts troepen tot sluiting van den trein.

Het lijk, bij de kerk aangekomen, welker hoofdingang geheel met zwart krip behangen was, werd door den deken en de predikanten ontvangen en voorts in de kerk gedragen in de volgende orde: De sporen, gedragen door den heraut van Richmond; het zwaard en het

[illegible]child, gedragen door den heraut van Lancaster, de overrok, gedragen door den heraut van Chester; de maarschalkstaven van de buitenlandsche mogendheden, de staf des overledene als veldmaarschalk, gedragen door de markies van Anglesey, de kroon en het kussen, gedragen door den tweeden wapenkoning, en voorts het lijk, aan welks beide zijden vijf hoofdofficieren, die vaandels dragen, en vier slippendragers.

Vervolgens werd het lijk op eene baar geplaatst. De Deken Dr. Mellman verrigtte de kerkelijke plegtigheid, en de zegen werd uitgesproken door den Bisschop van Londen. Gedurende deze handeling werden eenige voorname muziekstukken uitgevoerd. Daarna werd de kist in de grafstede nedergelaten, en de optogt keerde in dezelfde orde naar Temple-Bar en vervolgens naar St. James-Park terug.

Men berekent het getal aanschouwers op ruim 500,000. Desniettemin heeft men niet vernomen dat de orde is gestoord geworden. Het was een indrukwekkend gezigt de stellaadjes aan alle huizen, alsmede alle vensters en daken met menschen opgepropt. Ook [illegible] de middeleeuwsche kostumes van de tallooze herauten en wapenkoningen, der regters met hunne enorme pruiken, der konstabels en kamerdienaars als uit den tijd van Koning Hendrik VIII en Koningin Elisabeth, en [illegible] gilden met hunne banieren. Even talloos waren de tambours en paukenslagers en trompetters. Belangrijk was ook de optogt der generaals die de veldmaarschalkstaven van Rusland, Pruissen, Nederland, Belgie, Portugal, Hanover en Spanje droegen. Achter de lijkwagen volgden in koetsen de familie Wellesley, onder welke Lord Charles, broeder des overledenen, in diepen rouw.

In 1694 bij de begrafenis van koningin Maria, de gemalin van Willem van Nassau, woonden het geheele Lagerhuis den optogt bij; thans hebben de leden intreebilletten voor den St. Pauluskerk bekomen.

H. M. omringd van hare kinderen en een schitterend gevolg, heeft den lijkstoet gezien door de vensters van Somerset-house. Gisteren avond had zij de vreemde gezanten en generaals die hunne hoven bij den optogt vertegenwoordigden, in plegtig gehoor ontvangen.

— Gisteren is in het Huis der Gemeenten door den [illegible] Wilson uit naam van den heer Villiers de motie ter tafel gebragt welke eene openlijke verklaring ten voordeele van de vrijen handel behelst, met den wensch dat dit stelsel behouden blijve en geene protectionistische maatregelen daarvoor in de plaats worden gesteld.

[illegible] artikel ter zake van [illegible] vergadering van 250 behoudsgezinde leden van het Huis der Gemeenten, waarbij de minister het programma van zijn bewind aan zijne vrienden mededeelde. Gezegd blad zegt rondweg, dat de regering Engeland wil om den tuin leiden, en dat de natie op hare hoede moet wezen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 18 Nov. Men leest in de *Spener-Zeitung* dat de zending van Graaf Arnim Blumberg naar Florence, niet onder de kategorie der staatshandelingen moet geplaatst worden, maar Zijne Pruissische Majesteit heeft zich door middel van den Graaf (niet als protestantsch Koning, maar) als vorstelijk lid der Evangelische Kerk, alzoo persoonlijk tot den Groothertog van Toskanen gewend. De Graaf bragt de boodschap des Konings over, op den 2den November. De Groothertog ontving den Graaf minzaamst en liet hem zijn eigenhandig antwoord overhandigen. Daarna begaf zich de Graaf in gezelschap van kapitein v. Bonin door Weijeren herwaarts terug. Met eene onmiddellijke in vrijheid stelling der gevangen echtelingen F. en R. Madiai is de koninklijke voorspraak wel is waar niet bekroond geworden; dit was trouwens ook nog des te minder te verwachten, omdat de Toskaansche minister van Buitenlandsche Zaken [illegible] den Graaf [illegible] te [illegible] te Triest was aangekomen en daar twee dagen op de volgende stoomboot moest wachten) aan de Evangelische deputatie de volkomen wettigheid der handelwijze ten opzigte der Madiai's had uiteen gezet. Overigens is er aanstonds eene zachtere behandeling der gevangenen gevolgd, en hun zelfs vergund evangelische bezoeken te ontvangen, en men mag verwachten dat de volle uitwerking der koninklijke voorspraak bij eene spoedig voorkomende gunstige gelegenheid zal plaats hebben, en de Madiai's in vrijheid zullen gesteld worden.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 20 November.

ONDERTROUWD (18 Nov.): W. A. Beintema met A. E. Boers.

BEVALLEN (18 Nov.): J. H. Schricke, geb. Geerling, doode Z. — (19 Nov.) A. Terveen, geb. Wolf Secket, Z.

OVERLEDEN (16 Nov.): G. Ravestein, 45 j. - M Nout, geb. Vlaanderen, 43 j. — (17 Nov.): L. H. Schumer. - 't Kindje van C. Schwartz, 4 d. — (20 Nov.): J. P. Wehlburg.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen	pCt.	19 NOV. 4½ u. gebl.	20 NOV.	4 u.	gebl.
Nederl., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63¾	63¾	63 13/16	
Dito Dito	3	76⅝	76 11/16	76⅛	76⅛
Dito Dito	4	95 3/16	95¼	95 5/16	
Dito Obligatien O. I.	4		94½		
Amortis. Syndic.	3½				
Handel-Maatschappij	4½				
Aand. Rijn-Spoorweg.					
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
Belgie, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		53	52 13/16	53	
Frankrijk, Obligatien	3	78½	78¾		
Spanje Nieuwe	1	24 5/16	24 3/16		
Dito	3	50¾	51		
Dito Binnenl. à 6/m		45⅜	45⅛		
Coup. Bewijzen		3⅞	3¾	3 13/16	
Amortisable Schuld		6⅛	6⅛		
Portugal te Londen	5	41 9/16	41⅜		
Dito Dito	4	33	33		
Rusl. bij *Hope* 1798 en 1816	5	107⅛	107⅛		
Dito Dito 1828 en 1829					
Cert. bij d°. 1831 en 1833			96⅛		
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	91 7/16	91 7/16		
Dito bij *Stieglitz en C°.*			91 7/16		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
Polen, Certifikaten	4	85¾			
Dito Aand. à fl. 500		162¼			
Dito met Lot. à 300					
Amerika, Bank-Actiën		4 3/16			
Pruissen, Aand. met Lot. R. 50 *f*					
Oostenrijk, Metalliek	5 pCt.	77 11/16	77 11/16	77¾	
Dito 1847	2½	40	40 1/16	40½	
Dito 1851	2½	40 7/16	40	40 1/16	
Dito 1849	5	90⅜	90½	90¼	90¼
Ween. Bank bij *Göll en C°.*	5				
Dito	4				
Letter B	5	89 15/16	90	90¼	90¼
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito à 250					
Napels, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
Brazilië te Londen 1824	5	99¼			
Dito Leening 1843	5	100			
Dito £ 200					
Peru	5½				
Mexico Nieuwe	3	25¼	25 3/16		
Venezuela à £ 100	3½				
Grenada à £ 100	2				
Dito Uitgestelde		10¾			
Ecuador à £ 400					

Alhoewel de handel noch in Binnenlandsche noch Buitenlandsche effekten eenige bijzondere levendigheid vertoonde, was de stemming in beide die soorten williger.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* 56½	Livorno	2/m.	*f* 38½
„	zigt	„ 56⅝	Napels	„	„ 81⅛
Bordeaux	2/m.	„ 55¾	Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ 56	Weenen	6/w.	„ 30¼
Madrid	3/m.	„ 243	Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 243	Frankfort	„	„ 99
Seville	„	„ 239	Hamburg	2/m.	„ 35 3/16
Bilbao	„	„ 240	„	zigt	„ 35 7/16
Lissabon	„	„ 41¾	Londen	2/m	„ 11,77½
Porto	„	„ 41¾	„	zigt	„ 11,82½
Genua	2/m.	„ 46¼	Rotterdam		„ ⅛

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 19 Nov. Belg. leen. 2½ pc. 56⅛, 1840, 5 pc. 100½; 1848, 100⅜; 1852, —; Spanje 1 pc. 24¼; Binnenl. 3 pc. 45¼; Rom. Leening 1835 97⅞.

PARIJS, 18 Nov. Fransche 3 pc. 85,75; id. 4 pc. 98,—; 4½ pc. 107,—; Schatk. —,—; Bank-Actien 3000,—; Belg. 1840, 5 pc. 101; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. 98, 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 46; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834 —,—; 1849, 990,—; 1851, —,—; Haiti —,—; Rom. Leening 1850, 100½.

MADRID, 13 Nov. Spanje 3 pc. 46¾; Ardoins 1 pc. 25¼; Uitg. Schuld 6¼; Comité-Bewijzen 3.

BERLIJN, 17 Nov. Schuldbr. 3½ pc. 93, Loten —; Rusl. Stiegl. 4 pc. 97¼; Pools. 4 pc. 90¼; Loten fl. 200 23; id. fl. 300 137; id. fl. 500 90¼; Amsterdam zigt 143⅛g id. 2/m. 142⅛g.

FRANKFORT, 17 Nov. Met. 5 pc. 80¾; 4 pc. 63¾; 2½ pc. 40⅜; Bank-Actien 1376; Darmst. Loten fl. 50 90⅜; id. fl. 25 31⅜; Badensche Loten fl. 50, 66¼; id fl. 35, 38⅜; Nassausche 28⅝; Holl. 2½ pc. 63⅜, Werk. Sch. 4 pc. 95⅜; Sijndic. 3½ pc. 94½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 20 November.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. In de *Java* soorten was de handel vrij levendig tot onze voorgaande prijsnoteeringen. — *Brazil* zeer weinig aan de markt, waaraan men zal moeten toeschrijven dat 1225 balen beschadigd, in veiling van 15½ tot 24 cs. nog al hoog zijn betaald geworden.

THEE zonder handel, door de aanslag in veiling tegen 25 dezer te Rotterdam, van 3784/4 kisten *Congo*, getaxeerd voor gemeen op 62 cs., zeer ordinair 65 cs., ordinair tot redelijk 68 a 70 cs., vrij goed 80 cs., zeer goed 85 cs.; 479/4 en 1209/12 k. *Souchon*, getaxeerd voor ordinair op 68 cs., redelijk 70 cs., vrij goed 75 cs.; 183/4 en 56/12 kisten *Pecco*, getaxeerd op 95 cs. voor zeer ordinair weinig grijs en 105 cs. voor ordinair iets grijs; 388/8 kisten *Uxim*, getaxeerd op 125 cs. voor zeer goed, vrij goed blad a 140 cs. voor fijn, redelijk blad; 335/8 k. *Hysant*, getaxeerd op 125 cs. voor vrij fijn, redelijk blad; 113/8 k. *Imperial* en 10/8 k. *Gunpowder*, tax. 110 cs. voor vrij goed en 130 cs. voor zeer goed, ordinair blad.

TABAK. Over het algemeen met minder kooplust. — Van eenige ter markt gestelde partijen *Maryland* is slechts een gedeelte verkocht; zijnde te zamen 246 vaten, tot staande prijzen. — In de gisteren gehoudene veiling over 304 pakken *Manilla*, 165 pakken *Java* en 57 ceroenen *Cuba*, is het grootste gedeelte opgehouden.

SUIKER. *Ruwe.* De stemming in de gehoudene veiling der N. H. M op 18 ll. over 9194 kranjangs *Java*, was over het algemeen zeer kalm, waardoor de betaalde prijzen tegen verwachting niet meer dan de taxatie hebben kunnen bereiken. — Van *Surinaamsch* zijn tegen 25 dezer 676 vaten in veiling aangeslagen. — *Geraffineerd* voor *uitvoer*, zeer stil met vaste prijzen. Een partijtje T & C Melis, gehakt, is met *f* 28½ betaald; alsmede grof middel bruin *Kandij f* 26½. — In *Consumtie* is geene prijsverandering te vermelden.

SPECERIJEN blijven over het algemeen zeer stil. Voor Prima *Notenmuskaat* en voor *Foelij* is eenige kooplust tot iets beneden veilingsprijs.

GEDROOGDE FRUITEN. *Krenten.* In de laatste dagen met veel omgang, vooral in de ordinaire soorten. Men heeft betaald voor ordinair *Patras f* 14½ a 16; jarig *Zantisch f* 21 a *f* 23; mooi *Cephalonia f* 30 a 31. — *Rozijnen.* Nieuw *Smirna* zonder omgang. — Nieuwe *Smirna Vijgen* zijn met *f* 22 betaald. — *Sultana Rozijn f* 34; *Malaga* zeer gezocht tot onveranderde prijzen en sterk opruimende.

RIJST. Behalve de gisteren verkochte 5800 balen ongepeld *Java* tot *f* 7⅛ a 7¼ na kwaliteit, zijn er in deze week nog cirka 3000 balen in dezelfde verhouding afgedaan. — De gepelde soorten met zeer weinig omgang en blijven in eene gedrukte stemming. — Men noteert: gepeld *Aracan f* 7¼ a *f* 7¾; *Java f* 8 a 8¾; *Tafel f* 11 a 12½; *Carolina f* 14.

POTASCH. Door belangrijke aanvoeren van Petersburger, was het in alle soorten zeer stil, met nominale prijzen.

VERFWAREN. *Indigo* prijshoudend. — *Cochenille* onveranderd. — *Verfhouten* met zeer weinig handel. Van *St. Domingo Campeche* zijn 30 Tons tot *f* 2¾ en van mooi *Savanille Geelhout* 80 Tons tot *f* 2½ aan de markt. *Dividivi* in de eerste hand opgeruimd en tot *f* 7½ in de tweede hand gehouden. — *Harst* met eenige vraag. Van bruin zijn 700 vaatjes en van helder geel, zijn 200 vaatjes tot onveranderde prijzen omgezet. — *Terpentijnolij* blijft schaarsch en wordt op *f* 32½ a *f* 33 gehouden. — *Zwavel.* Van *ruwe Secunda* zijn 70 Tons voor uitvoer genomen en blijven er nu nog 80 Tons tot *f* 4 a *f* 3½ aan de markt. — *Lood* schaarsch. — *Meekrap* blijft langzaam in prijs vooruitgaan met zeer weinig aanbiedingen tot verkoop.

STERKE DRANKEN. *Genever* 100 % eerste soort *f* 22, tweede soort *f* 20½. *Moutwijn* 91 % *f* 17½ à kontant.

HENNEP blijft gevraagd tot iets verhoogde prijzen.

HUIDEN. *Oost* en *Westindische* soorten met weinig voorraad, waardoor de handel zeer belemmerd wordt: *Inlandsche:* gezouten prijsvast; gedroogde gaan langzaam af en zijn iets lager afgegeven. — *Kalfsvellen* en *Paardehuiden* onveranderd.

METALEN. *Ruw Koper* prijshoudend. *Banca-Tin* blijft tot *f* 55¼ te koop.

VETWAREN. *Talk* en *Smeer* wordt hoog gehouden. — *Traan.* Robben *f* 39 E.; Berger, bruin *f* 45½, blank *f* 59 a *f* 60. — *Talkolij f* 33; *Patent f* 34 a 34½ a kontant. — *Stokvisch* prijshoudend met zeer weinig omzet. — *Rondvisch f* 8.

GRAANMARKT.

ALKMAAR, 19 Nov. Tarwe *f* 8,50. — Rogge *f* 7,25. — Garst *f* 5; Chevalier dito *f* 6,25. — Haver *f* 3,90. — Boonen *f* 6,60; Bruine *f* 13. — Erwten. Groene *f* 15; Graauwe dito *f* 14,50; Vale *f* 13,50. — Kanariezaad *f* 8,25. — Kaas. Kleine *f* 22,25; middelbare dito *f* 26,50; commissie *f* 24,75.

SCHIEDAM, 19 Nov. Rogge. De prijzen gingen ook deze week iets terug desniettegenstaande was het genoteerde slechts bij kleinigheden aan stokerijen te plaatsen, als: 140/2 ℔ Kunda *f* 200 3/m.; 141/2, 142/2 ℔ n. Archangel *f* 180 3/m., *f* 180 6/w.; 142/2 ℔ Koersche *f* 195, 197 3/m.; 142/2 ℔ Riga *f* 176 6/w., *f* 177 3/m.: 146/2 ℔ jar. Libau geharpt van den zolder *f* 204 6/w. In veiling werd min of meer beschadigde Reval van *f* 180 a *f* 192 verkocht.

Gerst. Op de hoogere prijzen vertoonden zich meerdere verkoopers, ook was het artikel dien tengevolge moeijelijk te plaatsen. Men noteerde alleen: 137/2 ℔ jar. Fransche *f* 188 6/w.; 134/2 ℔ Koersche *f* 210 3/m.

Moutwijn. Werd Zaturdag op *f* 17¼ terug gebragt; Maandag veel vraag zijnde, werden slechts enkele posten ad *f* 17½ afgegeven, en Dingsdag *f* 18 besteed; Woensdag kon men weder naar genoegen a *f* 17¾ en gisteren enkele posten a *f* 17¼ koopen. Heden weigerde men tot dien prijs af te geven en hebben benoodigden *f* 17¾ benoodigden *f* 17¾ besteed.

Jenever *f* 21,25. Amst. Proef *f* 22,50.

MIDDELBURG, 18 Nov. Tarwe. Puike Jarige Zeeuwsche *f* 10,20 a 10,30; Puike Nieuwe Zeeuwsche *f* 8, 8,30, [illegible] en *f* 8,60 naar deugd, puike jarige Walchersche *f* 10,[illegible] *f* 10,50; puike Nieuwe *f* 9 a 9,25, gewone goede [illegible] *f* 8,15 a 8,25, iets betere *f* 8,50 a 8,75, mindere [illegible] *f* 7,50 en 7,75. — Rogge. Puike soort *f* 7,85. — [illegible] Winter *f* 5,50; dito Zomer *f* 5,30 a 5,40. — [illegible] boonen *f* 10 tot 10,50; Dito Bruineboonen *f* 11 [illegible] Dito Paardeboonen *f* 6. Dito Groene Erwten [illegible] soorten *f* 9 tot 9,30, groote dito *f* 9,40 a [illegible] teit. — Koolzaad, puike soort *f* 10, [illegible] *f* 10,25 pr. Mud.

ZWOLLE, 19 Nov. Tarwe *f* [illegible] a 9,75. — Rogge *f* 6,85 a 7,30. — Boekweit *f* 6,20 a 7,00. — Aardappelen *f* 1,40 a *f* 2,40. — Boter per ⅛ ton *f* 15,25 a *f* 15,75, per Ned. ℔ 65 a 75 cs.

DEVENTER, 19 Nov. Tarwe *f* 8,50 a *f* 9,50. — Rogge *f* 6,40 a 6,80. — Garst *f* 5,00 a 5,50. — Haver *f* 3,50 a *f* 3,75. — Boekweit *f* 5,00 a 6,25. — Boter per ⅛ ton *f* 12,50 a 15,50.

ANTWERPEN, 19 Nov. *Koffij.* Zonder noemenswaardigen handel.

BORDEAUX, 16 Nov. *Voorloop.* De 3/6 is 1 fr. hooger en wordt gedaan tot 116 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 20 Nov. Te St. Petersburg en te Croonstad overwinteren onder meer andere, de navolgende schepen, als: Jantina, kapt. de Boer; Sara, kapt. Botje; Gesina Alida, kapt. Botje; Alexander, kapt. Bakker; Georg, kapt. de Grooth; Sieka, kapt. de Groot; Hendrika Jantina, kapt Hazewinkel; de Vijf Gebroeders, kapt. Hölscher; Jan Hero, kapt. Naatje; Johanna, kapt Kranenborg; Gezina, kapt. Pinksterboer; de Harmonie, kapt. Roelfsema; Aaltje Pronk, kapt. Schuur; Jantina Roelina, kapt Schreuder Annegina, kapt. Schuring; Catharina, kapt. Scheltz; Anna Margaretha Adriana, kapt. Stenger; Jacob Synes, kapt. Schut; St. Petersburg Packet, kapt. Teensma; Betje Pronk, kapt. Vos; Aukjen, kapt. Veenstra; en Gesina, kapt. de Boer.

AMSTERDAM 20 Nov. Het schip Alcyon, kapt. Moisan, van Rotterdam naar St. Brieux. Is met het schip Louisa Christina, kapt. Peters, van hier naar Suriname, in aanzeiling geweest, doch het volk door kapt. Peters gered en op Texel aangebragt. (Het schip Alcyon is te Harwich binnengesleept.

BATAVIA, 28 Sept. Aan boord van het Bremer schip Louise Caesar, van San Francisco alhier aangekomen, is op de reis eene muiterij uitgebroken, waarbij de eerste stuurman vermoord werd; de kapitein die in de kooi lag, bekwam eenige bajonetsteken, doch gelukte het zich te ontzetten en de twee moordenaars te vatten. Het waren de kok en een Fransch matroos, die voornemens waren de ekwipage te vermoorden en het schip te plunderen en op strand te zetten; beiden zijn op de Sandwich eilanden aan de bevoegde autoriteit overgeleverd.

St. HELENA, 21 Sept. Het schip Staat Sunda, kapt. Holm van Bat. naar Amst. heeft zware stormen doorgestaan, en daardoor lekkagie en meer andere schade bekomen en 250 b. Rijst over boord moeten werpen, doch is thans weder gereed om de reis voort te zetten.

LOWESTOFFE, 13 Nov. Het schip Fire Brödes, kapt. Cock, van Frederikstad naar Amsterdam, is door het volk verlaten, dat gered en op de Theems is aangebragt.

CARGA-LIJSTEN.

ROTTERDAM.

NICKERIE, Ida Wobbina, Fyn, 200 v. Suiker, 1 partij Kwassiehout, 30 b. Katoen, *A.* Campbell en Comp.; 24 v. Suiker, 8 ul Cederhout, Order voor *A*msterdam.

TERUG UIT ZEE:

TEXEL, 19 Nov. L. C. Peters, Louisa Christina, n. Suriname, is in aanzeiling geweest met het Fransche schip Alcyon, Kapt. Maison, van Rotterdam naar St. Brieux gedestineerd, de [illegible] vier personen, [illegible] gered en alhier aangebragt.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 20 Nov. in lading naar:

Keulen N. Schneckenberger, Johanna.
" H. Kalfs, Kolln N°. 17.
Weesel B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Duisburg H. J. Kamp, Vlijt en Hoop.
Manheim W. Trip, de Rijn.
Mainz B. Kierschreiber, Mainz N°. 5.
Frankf. & Coblenz J. Arnheiter, Frankfort N°. 8.
Dusseldorp & Neus Th. Weerpas, Carolina

AMSTERDAM, 20 Nov. vertrokken:

Keulen J. C. N. Wilson, Colln n°. 4.

KEULEN, 19 Nov. in lading naar:

Amsterdam Kapt. Wilson Kolln n°. 3.
Rotterdam " Holz " " 14.

KEULEN, 18 Nov. aangekomen:

Kapt. P. Hartman van Rotterdam met 5375 centenaren.
" W. Linz " " " 4214 "
" J. Hillesheim " Dordt " 1423 "

Rijnhoogte Arnhem 19 Nov. 2 el 75 duim.
Keulen 19 " 12 vt. 2 "

Voor het door den brand te Acquoy ongelukkig geworden huisgezin, is bij de Redaktie ontvangen:

Door tusschenkomst van den Wel-Eerw. Heer G. Kok, Pastoor te Weesp:

Van den Eerw. Heer N. N. uit oude betrekking *f*25. Kollekte in de kerk te Ankeveen *f*27.90. Van J. A. B. *f*2.50. P. A. S. *f*1. L. *f*1. E. S. 75 c. M. *f*1. J. W *f*1. v. d. H. *f*1. J. *f*1. T. T. T. *f*1,50. W. *f*1. C. M. *f*1. N. N. *f*3 40. G. B. *f*1. M. S. *f*1.
Te zamen *f* 71.05

Door tusschenkomst van den Wel-Eerw. Heer Thuring, Pastoor te Rhenoy:

Van C. te Vlaardingen een coupon *f*2.97. Wed. H. E. en J. E. te Soest *f*6. Te zamen *f* 8.97

Door tusschenkomst van den Zeer Eerw. Heer J. G. Wennekendonk te Amersfoort:

Van E. H. te S. *Eleemosyna á morte etc.* een muntbillet *f*10. F. L G. *f*1. Uit Montfoort *f*17.42½. Van onderscheidenen te Amersfoort *f*32.70½ . . . . Te zamen *f* 61.13

Bedrag der vorige opgave *f* 63.50

Te zamen *f*204.65

ADVERTENTIEN.

(2409) Heden beviel door Gods goedheid voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, D. P. JANSEN, geliefde Echtgenoote van

Zevenbergsche Hoek, 17 November 1852. L. J. SMITS, *Geneesk. Chir. en Verlosk.*

(2392) Het behaagde den Barmhartigen God, op heden de ziel van onzen beminden Broeder, in leven medelid onzer firma, SJOERD A. AUKES, in zijn 67ste levensjaar, tot zich te nemen. Zijne hevige ziekte, die ruim 3 weken duurde, verdroeg hij met uitmuntende gelatenheid en ontving met vol vertrouwen op Gods Barmhartigheid de H. H. Sacramenten der stervenden onzer Moeder de H. Kerk.

Woudsend (Vriesland) den 13 Nov. 1852. AUKE A. AUKES, mede uit naam mijner overige Broeders.

Onze oude firma onder den naam A. AUKES en ZOONEN Mr. Mast- en Blokmakers, alhier, blijft op denzelfden voet continueren.

(2407) Onze jongste lieveling MARIA JOHANNA ALBERTA werd ons heden, in den ouderdom van 19 maanden, door den dood ontrukt.

Rotterdam, 17 Nov. 1852. J. W. A. VAN ATTEVELD. D. C. J. VAN ATTEVELD, Poortmans.

Algemeene kennisgeving.

Iemand van de R. C. Godsdienst, oud 24 jaar, sedert verscheiden jaren in het vak van MANUFACTUREN als **WINKELBEDIENDE** werkzaam, zag zich gaarne tegen primo Februarij in die betrekking of op een Magazijn verplaatst. Zij die hierop reflecteren, gelieven zich ten spoedigste met *franco* brieven te adresseren onder de letters M. N. bij van Leeuwen, Boekhandelaar te Leyden. (2408)

EENE BROUWERIJ

TE HUUR, op voordeelige Conditiën, in het volkrijke Dorp *Lith* in Noord-Brabant aan de Maas, met annexe HEERENHUIS, STALLING en BOUWLAND, zijnde in 1850, 51 en 52 gemiddeld in de 14 dagen 4 à 5 maal gebrouwd.

Te bevragen met *franco* brieven bij den eigenaar H. van Baer te 's Bosch. (2400)

(2374) Bij GEBRs. VERHOEVEN, te *'s Bosch*, zijn voorhanden, en bij den Uitgever dezer Courant, zoo mede bij hunne gewone Correspondenten verkrijgbaar:

DES INTERETS CATHOLIQUES AU XIXe SIECLE, par le Cte. de Montalembert. Parijsche uitgave 8°, in plaats van 3 francs . . . *f* 0.90
Hetzelfde Werk. Belgische uitgave . . . . . » 0.75

DU PROTESTANTISME et de toutes les hérésies dans leur rapport avec le Socialisme, précédé de l'examen d'un écrit de M. Guizot, par Auguste Nicolas, vol. 8°. . . . . *f* 1.75

GEZANGEN door E. Weemaes, met Muzijk; gr. 8°. . . . . *f* 1.50

DE ZANGSCHOOL, 1e Bundel, 2e druk » 0.7½
In de vorige advertentie staat abusivelijk 5 Cents.

DICTIONNAIRE COMPLET ET DE PRONONCIATION, Italien-Français et Franç.-Italien, Composé sur le Vocabulaire Italien de l'Académie de la Crusca, par C. L. B. Cormon et V. Manni, 10e édition, gr. vol. [illegible] *f* 4.00

DE STUDIO RELIGIOSAE PERFECTIONIS EXCITANDO, augendo et conservando Libri tres, gr. 32°. . . . . *f* 0.36

SACRAE LITURGIÆ PRAXIS, Juxta Ritum Romanum, in Missae Celebratione, cura P. J. B. de Herdt, editio altera, 3 vol. 8°. . . . *f* 2.85

Bij den Uitgever dezes zijn nog verkrijgbaar:

LESSEN en EVANGELIEN

GELIJK DEZELVE DOOR HET GANSCHE JAAR ONDER DE HEILIGE DIENST GELEZEN WORDEN.

OP NIEUW VERTAALD

DOOR

M. A. VAN STEENWIJK, Pastoor te Amsterdam.

Verbeterde Uitgave.

Het is bekend, dat in de eerste uitgave van dit werk vele onnaauwkeurigheden waren ingeslopen, welke alle in deze uitgave verbeterd zijn, zoodat men thans dit werk als een der beste Evangelieboeken kan beschouwen, terwijl het zich ook bijzonder aanbeveelt door duidelijken druk, en versierd is met eenen fraaijen titel in staal gegraveerd.

[illegible] ingenaaid *f*3. Deze kost thans *f* 1.80, kunnende [illegible] in verschillende soorten van banden geleverd worden.

DE WAPENSMID EN ZIJN ZOON,

DOOR

H. J. C. VAN NOUHUYS.

Met 7 Platen van **ED. DUJARDIN**, in 2 Deelen. Prijs *f* 2.50.

Dit werk is bij den Uitgever dezer Courant van de pers gekomen en alom verzonden. Behalve bij zijne gewone Correspondenten, is hetzelve mede verkrijgbaar gesteld: te Horst, bij van Dijk-Driessen; te Groningen, bij Saan; te Amersfoort, bij Mejufvr. Wolters; te Haarlem, bij Mej. de Wed. Niesten.

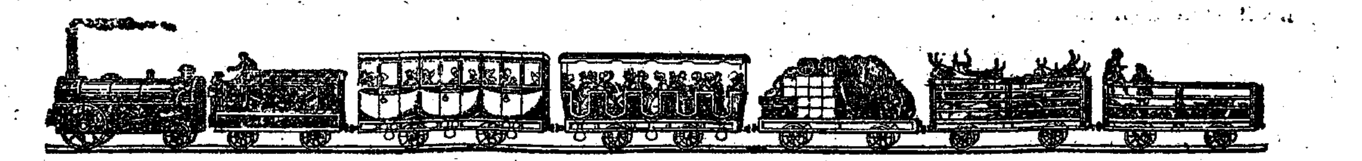

HOLLANDSCHE IJZEREN SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

Gewijzigde Winterdienst, beginnende 18 November.

VAN AMSTERDAM NAAR ROTTERDAM.

Vertrek van Amsterdam.	* Halfweg.	Haarlem. Aank.	Haarlem. Vert.	* Vogelenzang.	* Hilleg. beek.	* Veenenburg.	* Piet-Gijzenbr.	* Warmond.	Leiden. Aank.	Leiden. Vert.	* Voorschoten.	* N. Oosteinde.	's Gravenhage. Aank.	's Gravenhage. Vert.	* Rijswijk.	Delft. Aank.	Delft. Vert.	Schiedam. Aank.	Schiedam. Vert.	Aankomst te Rotterdam.
														8	8 7	8^{16}	8^{19}	8^{36}	8^{39}	8^{47}
8^{30}	8^{47}	9	9^{5}	9^{20}	DOOR	9^{33}	9^{44}	9^{56}	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	11 1	11^{18}	11^{22}	11^{30}
11^{30}	DOOR	11^{58}	12^{3}	12^{18}	DOOR	12^{31}	12^{42}	DOOR	12^{58}	1^{3}	DOOR	DOOR	1^{30}	1^{35}	DOOR	1^{50}	1^{53}	2^{10}	2^{13}	2^{21}
1^{30}	1^{47}	2	2^{6}	2^{21}	DOOR	2^{35}	2^{46}	2^{58}	3^{4}	3^{10}	3^{21}	3^{36}	3^{40}	3^{47}	3^{54}	4^{3}	4^{6}	4^{23}	4^{26}	4^{34}
4^{30}	4^{47}	5	5^{5}	5^{20}	DOOR	5^{33}	5^{44}	5^{56}	6^{2}	6^{7}	6^{18}	6^{33}	6^{37}	6^{42}	6^{49}	6^{58}	7^{1}	7^{18}	7^{22}	7^{30}
7^{30}	7^{47}	8	8^{5}	8^{20}	8^{28}	8^{35}	8^{46}	8^{58}	9^{4}	9^{9}	9^{20}	9^{35}	9^{39}	9^{44}	9^{51}	10	10^{3}	10^{20}	10^{23}	10^{31}

VAN ROTTERDAM NAAR AMSTERDAM.

Vertrek van Rotterdam.	Schiedam. Aank.	Schiedam. Vert.	Delft. Aank.	Delft. Vert.	* Rijswijk.	's Gravenhage. Aank.	's Gravenhage. Vert.	* N. Oosteinde.	* Voorschoten.	Leiden. Aank.	Leiden. Vert.	* Warmond.	* Piet-Gijzenbr.	* Veenenburg.	* Hilleg. beek.	* Vogelenzang.	Haarlem. Aank.	Haarlem. Vert.	* Halfweg.	Aankomst te Amsterdam.
6^{45}	6^{53}	6^{56}	7^{13}	7^{16}	7^{26}	7^{32}	7^{37}	7^{42}	7^{57}	8^{7}	8^{12}	8^{19}	8^{31}	8^{44}	8^{48}	8^{56}	9^{10}	9^{15}	9^{29}	9^{45}
9^{45}	9^{53}	9^{56}	10^{13}	10^{16}	10^{26}	10^{32}	10^{37}	10^{42}	10^{57}	11^{7}	11^{12}	11^{19}	11^{31}	11^{44}	DOOR	11^{55}	12^{9}	12^{14}	12^{28}	12^{44}
11^{45}	11^{53}	11^{56}	12^{13}	12^{16}	DOOR	12^{31}	12^{36}	DOOR	DOOR	1^{3}	1^{8}	DOOR	1^{25}	1^{38}	DOOR	1^{49}	2^{8}	2^{8}	DOOR	2^{36}
3	3^{8}	3^{11}	3^{28}	3^{31}	3^{41}	3^{47}	3^{52}	3^{57}	4^{12}	4^{22}	4^{27}	4^{34}	4^{46}	4^{59}	DOOR	5^{10}	5^{24}	5^{29}	5^{43}	5^{59}
5^{30}	5^{38}	5^{41}	5^{58}	6^{1}	6^{11}	6^{17}														
7^{45}	7^{53}	7^{56}	8^{13}	8^{16}	8^{26}	8^{32}	8^{37}	8^{42}	8^{57}	9^{7}	9^{12}	9^{19}	9^{31}	9^{44}	DOOR	9^{55}	10^{9}	10^{14}	10^{28}	10^{44}

AANMERKINGEN.

Op de *Halten*, welke met een * zijn aangeduid, worden Reizigers opgenomen, voor zooveel er plaats in de Rijtuigen voorhanden is.

Op Zon- en Feestdagen zal aan de *Halten*, met uitzondering van die aan de *Hillegommerbeek*, met alle treinen worden opgehouden, voor zoo ver dit verlangd wordt.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.